

י"ד שבט ה'תשע"ז 10.2.17

מגזין מס' 417

שבת שירה/פרשת בשלח/ט"ו בשבט

קשר-שבועי מאת הרב יאיר קלב

החייב כסנא

תפילה ענינה לתת מעצמך

תמליל בעיבוד קל מתוך שיעורי הרב קלב

מאחר ואני נתון בתוך גוף, בתוך נפש בהמית, ועסוק כל הזמן בטרדות היומיום ובסחף של שיגרת החיים. כל הזמן עסוק בריצה אחרי סידורים, עבודה, פרנסה וכו'... עלול אני לשכוח את בוראי ולהתנתק משליחותי ומטרתי בחיים.

ולכן... עוצרים. לא פעם אחת, אלא שלוש פעמים ביום - אז אני מזכיר לעצמי מי אני ומה אני עושה כאן, ומרענן את הקשר עם ה'אין סוף'. תפילה היא בעצם לא - 'תן לי, תן לי, תן לי', אלא בעיקר - 'קח ממני, קח ממני, קח ממני'... אני עוזב את הדברים שחשובים לי ותופסים אותי באופן טבעי, ובאופן על טבעי אני מתנתק מהכל ומרענן את הקשר עם ה'אין סוף'.

כלומר, זה בדיוק להפך ממה שחושבים על תפילה, לא - 'תן לי', אלא 'קח ממני' - לתת את המיטב.

לוח שיסורים

"לא רק קביעות בזמן אלא גם קביעות בנפש..." (אדמו"ר הזקן) - היינו שיש לקבוע עתים ללימוד התורה, ליצור 'דופק לימודי' קבוע, ביום ובשעה, עד אשר יגלה האדם כי, לאמיתו של דבר, התורה היא לחם חוקו ומזון הנפש...

חדש: סדנת תניא יחודית בירושלים - פרטים בעמ' 11

בימים האלה מקיים הרב כלב שיעור שבועי קבוע מידי יום חמישי בשעה 21:30 במושב חמד שבמרכז הארץ. השיעור משודר בזמן אמת בשידור חי באינטרנט, באתרנו: www.tanyaor.com. הכניסה לישוב בכביש (מס' 412) המוביל מבית דגן לאור יהודה, רח' הזית 83 בבית הכנסת שבחצר משפחת שרעבי. התכנסות (כיבוד ושתייה קלה מ-20:45) במושב חמד, לפרטים נוספים: שי גרציק 052-4-446-144

[בכניסה למושב חמד - ישר עד הכיכר, בכיכר שמאלה לרח' הזית - לקראת סוף הרחוב, לפני הכיכר הבאה - הזית 83 מצד שמאל. חניה בשפע מאחורי בית הכנסת שבהמשך שביל הכניסה לחצר]

לחיות עם הזמן... (אדמו"ר הזקן) - היינו שבכל זמן וזמן מתרחשת פתיחת שער רוחני, דרכו יורדים לעולם הזה אור ושפע מיוחדים, אשר יש להכין כלים כדי לקלוט 'גשמי ברכה' אלה ולתרגמם למעשים עד אשר תואר, באופן ממשי, סביבתנו המיידית בגוון המסוים של נתינת הכח הטמונה באותו זמן.

ט"ו בשבט - שער הצמיחה והתענוג

ראש השנה לאילנות

עיקרו של ט"ו בשבט הוא סיומה של השנה לענין מעשרות פירות העץ - עד יום זה ירדו רוב גשמי השנה, עלה השרף באילנות, ומתחילה צמיחת הפרי. לפיכך אין מעשרים מפירות העץ שחנטו (היינו שגדלו כדי שליש גידולם המלא) קודם יום זה עם אלו שחנטו לאחר מכן.

מנהגי היום

אין אומרים 'תחנון' בתפילת שחרית ולא בתפילת המנחה ביום שלפניו (שכן ט"ו בשבט מתחיל עם רדת החשיכה בערב שלפניו, ככתוב "ויהי ערב ויהי בוקר יום אחד"). אין עושים ביום זה הספד למת, ואם חל בשבת אין אומרים "אב הרחמים" שיש בו הזכרת נשמות המתים. כמו כן חתן ביום חופתו אינו מתענה ביום זה.

מנהג ישראל להרבות בט"ו בשבט באכילת מיני פירות האילן, בפרט מפירות שבעת המינים שנשתבחה בהם ארץ ישראל. אם ניתן, יש להדר אחר פרי חדש שעדיין לא אכלנו ממנו השנה ולברך עליו גם ברכת 'שהחיינו'.

"כי האדם עץ השדה"

בנוגע לרובד הפנימי של ההלכות והמנהגים הקשורים ביום זה, למדונו חז"ל אשר בראש השנה לאילנות ישנו משום לקח רוחני גם לאדם. ומובא הדבר בדברי חכמינו ז"ל (ובהדגשה יתירה בפנימיות התורה), שדימו את האדם לאילן ככתוב "כי האדם עץ השדה".

מבואר בתורת החסידות כי בט"ו בשבט ראש השנה לאילנות, נפתח מדי שנה בשנה ביום זה (כבכל יום טוב או מועד מיוחד) 'שער' מיוחד דרכו נשפעת בעולם הזה

(גם בעולמות העליונים) נתינת כח חדשה לענין הצמיחה והתענוג. אשר על כן, ובהתאם לפתגמו של בעל התניא לפיו "יש לחיות עם הזמן", יש לייקר שעת כושר זו על ידי ניצולה לשם התבוננות במסריו הפנימיים של חג האילנות.

להלן כמה נקודות יסוד עיקריות מקווי הדמיון שבין האדם לאילן, בהן כדאי להתבונן ולתת אל לבנו על מנת להחדירן לעבודתנו שבכל ימות השנה:

"מעלין בקודש"

ראשית, אל לו לאדם לקפוא על שמריו ולהסתפק בדרגתו הנוכחית. כשם שסימן חיותו של העץ ה"בריא" היא גדילתו וצמיחתו התדירה, כך עבודת האדם הראויה היא זו שיש בה תנועה של הילוך וצמיחה מתמדת. סימן הקדושה בהנהגת האדם היא עלייתו מזמן לזמן בעבודתו מחיל אל חיל, בכמות ובאיכות, בבחינת "מעלין בקודש".

שלימות העבודה

ועוד, והוא העיקר, שלימותו של האילן מתבטאת דוקא בהיותו "עץ עושה פרי אשר זרעו בו". שהרי גרעיני פירותיו הם שמבטיחים המשך צמיחת דורות נוספים של עצים נושאי פרי דוגמתו. וכך הוא גם אצל 'האדם עץ השדה', עיקר שלימותו מתבטאת דוקא כאשר עבודתו נושאת פירות, ובשתיים:

פירות האדם - מעשיו הטובים בפועל

(א) כשם שכנות אמת נמדדת בחיי המעשה כפשוטם, כך המצוות והמעשים הטובים הם פירות ה'חינוך העצמי' של האדם ה'פנימי', וכדברי חז"ל "המעשה הוא

ושמחה בתוך אפרוריות חיי היום יום, ניצל, לפי ערך עבודתו בזה, מלהיות מאויים ומכווץ. לעומת זאת, העובד עבודתו בקבלת עול לבדה, כיון שאי אפשר לו לאדם לחיות ללא תענוג, הרי שפרעה וחיילותיו (הצד ההרסני שבכל אחד ואחת מאתנו) אינם חדלים מלרדוף אחריו להחזירו ל'מצרים'.

אודות החובה הגמורה המוטלת על כל אדם להחדיר תענוג ותוספת חיות בעבודתו לבוראו, מבאר הרבי מליובאוויטש נשיא דורנו באחת משיחותיו:

ענין התענוג בעבודת האדם לבוראו

...מחיטה ושעורה עושים לחם, שהוא דבר המוכרח לקיום האדם, ואילו פירות האילן (עיקר) ענינם – לפעול הנאה ותענוג אצל האדם.

וכמבואר בכמה מקומות בביאור לשון הברכה "בורא נפשות רבות וחסרונן על כל מה שבראת להחיות בהם נפש כל חי" – ש"חסרונן" קאי (מוסב ומתייחס) על הדברים המוכרחים לקיום האדם, ו"להחיות בהם כו'" קאי (מוסב ומתייחס) על דברים הגורמים להנאה ותענוג (בהוספה על המוכרח לקיום האדם).

ועל פי זה מובן שאף על פי שחיטה ושעורה הם דברים המוכרחים לקיום האדם (מה שאין כן פירות האילן, שיכול להתקיים בלעדם) – אף על פי כן, ישנה מעלה יתירה בפירות האילן, מאחר שהם גורמים הנאה ותענוג לאדם (מה שאין כן חיטה ושעורה שענינם רק למלא את החסרון שלא יהיה רעב).

...כאשר יהודי אוכל פירות האילן בחמישה עשר בשבט ("ראש השנה לאילן"), וקודם אכילת הפירות מודה ומברך להקב"ה שברא פירות אלו, ולאחרי אכילתו מסיים ב"ברכה אחרונה" – הנה בידעו שאכילת הפירות אינה דבר המוכרח לקיומו (על דרך הלחם), אלא ענין של הנאה ותענוג ("להחיות בהם נפש כל חי"), זאת

העיקר". מעשיו הטובים של האדם הם הביטוי המוחשי של ערכיו בתוך 'סדנת החיים' בעולם הזה הגשמי והחומרי, והם שמעידים כאלף עדים על אמיתת הגותו הרוחנית.

תופח על מנת להתפייח

ב) אמנם, ככל שתהיה עבודת האדם עם עצמו גבוהה ונעלית, עדיין לא הגיע הוא לשלימותו כל עוד חסירה בעבודתו ההשפעה על הזולת. עיקר שבחו של "האדם עץ השדה" הם תלמידיו (פירותיו) ותלמידי תלמידיו (פירי פירותיו). המעמיד את תלמידו על רגליו שלו ומעוררו לעבודה פנימית עם עצמו (המתבטאת, כאמור, בקיום מצוות ומעשים טובים) ועד שפועל גם על זולתו (שנעשה גם הוא למשפיע המרומם את סביבתו), מתקיים בו מאמר חז"ל "אילן אילן במה אברכך – שכל נטיעות שנוטעין ממך יהיו כמותך!".

טעם פשוט למנהג אכילת הפירות בט"ו בשבט

ירידת הנשמה הטהורה להתלבש בגוף ונפש בהמית בעולם הזה התחתון, תכליתה שליחות האדם להאיר ולרומם את הגשמי. ובאשר עבודת שליחות זו כרוכה בהתמודדות עם קשיים מרובים בגוף ובנפש ורצופה נסיונות על כל צעד ושעל, נדרש האדם החפץ בחיי קדושה יציבים לקבל על עצמו בבחירתו החופשית את עול האחריות (בכל הנוגע למעשה בפועל) בקבלת עול שלמעלה מטעם ודעת.

אמנם, אף שגדלה לאין שיעור מעלת העבודה בקבלת עול, עם זאת, יש לדעת כי אין היא אלא ראשית העבודה, תחילת יציאת האדם ממצרי 'קטנות המוחין' שמצד אנוכיותו. אשר על כן, מבואר בתורת החסידות כי אין להסתפק בקבלת עול לבדה. עלינו להכניס בעבודתנו עריבות, שמחת חיים וחדוות יצירה המגוננות על האדם מפני שחיקה. המלמד עצמו להחדיר הנאה, תענוג

שתביא ותגרום לענין התענוג ("להחיות בהם נפש כל חי" - בדוגמת הענין דפירות האילנות), תענוג נברא, ולמעלה מזה - תענוג בורא.

...ותענוג הבורא חודר את מציאותו של הנברא, היינו, שהנברא מתענג בתענוג הבורא (שנעשה על ידו), ועד שזה מתבטא בתענוג גשמי - תענוג הגוף כפשוטו...

אומרת, שבנוגע לגופו ישנם דברים המוכרחים וישנם דברים שהם לשם תענוג - הרי מעצמו מובן שכן הוא (במכל שכן וקל וחומר) בנוגע לנשמתו.

ולכן מסקנת הדברים היא - שאין לו להסתפק באופן עבודתו בלימוד התורה וקיום המצוות שעד עתה, אלא עליו להוסיף בזה ביתר שאת וביתר עוז - הוספה

The screenshot shows the website interface for Tanya. At the top, there is a navigation bar with menu items in Hebrew. Below that is a large video player with a play button and a title in Hebrew. To the right of the video player is a QR code. Below the video player is a grid of nine smaller video thumbnails, each with a title and a play button. To the right of the grid is a social media section with icons for Facebook and YouTube. At the bottom of the page, there are more video thumbnails and a footer area.

התחדשנו!

בוטאו לבקר
באתר המשודרג

www.tanyaor.com

הסיפור השבועי

בקורת פתע

בהלה גדולה אפפה את העיירה ויז'ניציה שברומניה. "הרוסים באים!", נשמעו הקריאות מכל עבר.

השנה היא ת"ש. ברית המועצות תבעה מרומניה את השליטה בחבלי הארץ בסרביה ובוקובינה, שלטענתה היו שייכים לה לפני מלחמת העולם הראשונה. לרומניה לא היתה ברירה אלא להיכנע לדרישה.

בעבור היהודים, תושבי האזורים האלה, זו היתה בשורה מרה. הכול ידעו על רדיפת היהדות בברית המועצות, והם מיהרו לעזוב את בתיהם ואת רכושם ולברוח לתוככי רומניה.

בין הנמלטים היה גם רבי אליעזר מוויז'ניץ, ה'דמשק אליעזר'. הוא שם את פעמיו לעבר העיר טמישבר, והתקבל בה בכבוד ובהערצה. אלא שהשמחה היתה מוקדמת מדי.

באותה עת קמה ברומניה התנועה הנאצית. האווירה הורעלה בשנאת ישראל. פקידי שלטון רבים ביקשו להרע ליהודים. יום אחד הגיעו גם אל רבי אליעזר מוויז'ניץ.

הרבי הואשם – לא פחות – בריגול. מאחר שבא מאזור הנתון לשליטת רוסיה, ודאי מרגל הוא. כל הניסיונות להכחיש את ההאשמה המגוחכת נפלו על אוזניים ערלות. השלטונות החליטו לגרש את הצדיק לכפר קימפל שבהרי הקרפטים.

החסידים נחרדו. זה היה מקום נידח, שתושביו איכרים גסים. שום יהודי לא התגורר בו. כיצד ישרוד שם הצדיק? עשו החסידים כל שבכחם כדי להעביר את רוע הגזרה, אך ללא הועיל.

הגיע יום הגירוש. אל ביתו של רבי אליעזר בא שוטר חמוש כדי ללוותו במסעו הארוך. מקורביו לא אמרו

נואש, ובטרם נפרדו ממנו טלפנו לראש הקהילה היהודית בעיר דָוֶה, שבה היתה הרכבת אמורה לעצור לזמן מה. "אעשה כל שביכולתי לסייע לרבי", הבטיח ראש הקהילה. בדווה פעל מרכז רפואי ממשלתי, שמנהלו היה נוצרי ושמו ד"ר קאבה. הלה היה מיודד עם ראש הקהילה היהודית, והאחרון ביקש את עזרתו בהצלת הרבי. כששמע הרופא שמדובר ברדיפה של אדם קדוש, ניאות להירתם למשימה. מוחו הגה תכנית מבריקה...

הרכבת נעצרה. אל קרונו של רבי אליעזר עלו שלושה אנשים. כשפגשו את השוטר המלווה הניחו בכף ידו סכום כסף. "אינני יכול לשחררו", לחש השוטר. "לא ביקשנו זאת ממך", השיבו לו השלושה.

הם ניגשו אל רבי אליעזר, תפסוהו בזריזות והפילוהו ארצה. "הצילו! אדם התעלף!", החלו לצעוק. מהומה קמה בקרון. 'במקרה' חנה אמבולנס ליד התחנה. הצוות שבו מיהר לעבר הקרון. הרופא הבכיר שטיפל ברב היה מנהל המרכז הרפואי. הוא מיהר להכין לרבי טופס אשפוז, ומסרו לידי השוטר המלווה. בתוך דקות כבר שוכן הרבי בחדרו שבמרכז הרפואי.

השמועה על הרבי הגדול המאושפז בעיר פשטה בקרב התושבים היהודים. רבים באו להתברך מפי הצדיק. אולם לפתע אחזה חרדה את צוות המרכז הרפואי. הם נתבשרו כי פרופסור מטעם משרד הבריאות בדרכו למקום לביקורת פתע.

הד"ר קאבה נבהל. הפרופסור נודע כאדם קפדן, השופט בחומרה כל ליקוי. מנהלי מרכזים רפואיים רבים שילמו במשרתם בעקבות ביקורות שלו. יום קודם לכן ערך ביקורת בעיר אחרת, מצא כשלים קלים, אך חולל מהומה

רבתי והורה לעצור את מנהל המרכז הרפואי.

הד"ר קאבה ידע כי שהייתו של הצדיק במקום תעמוד לו לרועץ, שכן בביקורת יתגלה שהחולה אינו סובל משום מחלה. רק אחרי מסכת תחנונים והפצרות ניאות להסתכן ולהשאיר את הרבי בחסותו.

משלחת הביקורת הממשלתית הגיעה. כל החששות התאמתו. הפרופסור העצים כל ליקוי לממדים חמורים והשתלח בכעס בד"ר קאבה ובצוותו. נראה היה כי החליט מראש להפליל את המרכז הרפואי.

ד"ר קאבה כבר התחרט עמוקות על שהסכים להשאיר את הצדיק. היה ברור לו איך יגיב המבקר כשיראה את הרבי המתחזה לחולה.

הפרופסור נכנס לחדרו של הרבי, העיף מבט לעבר החולה, ולפתע קפא על עמדו. כעבור רגע ניתק ממלוויו ורץ אל הצדיק, כשהוא מחבקו ונופל על צווארו בהתרגשות. סבר פניו השתנה באחת, והוא שוחח עם הרבי בשמחה גלויה, כאילו היה מכר ותיק.

רק כעבור זמן רב נפרד מהצדיק, כשהוא פונה אל הד"ר קאבה ומבקשו להעניק לרבי את מלוא היחס שהוא ראוי לו. מאותו רגע חל מפנה בהתנהגותו של הפרופסור. הוא כבר לא נראה חורש רע, אלא היה מחוייך וקשוב. סיכום הביקור היה חיובי, והפרופסור שיבח את המקום ואת מנהלו.

באווירה הידידותית שנוצרה תהה הד"ר לפשר יחסו של הפרופסור לרבי.

"בילדותי", סיפר הפרופסור, "הייתי ילד מופרע. לא למדתי בבית הספר, אלא עסקתי בתגרות ובמעשי קונדס. יום אחד לקחני אבי לעיירה ויז'ניציה, אל הרבי הנמצא כאן, שיברכני. הרבי שאלני באיזה מקצוע רצוני לעסוק בבגרותי. עניתי לרבי שאיני חפץ ללמוד מקצוע.

"הרבי דיבר על לבי. השבתי שאין בי סבלנות להשקיע בלימודים. הרבי ענה: 'אם תבטיח לי שלעולם לא תפגע ביהודי - אמליץ לך ללמוד רפואה ומבטיחך אני שתצליח בלימודיך'. וכך היה... ובכן, האם לא אעשה למען הרבי כל שביכולתי?".

(על-פי 'והיו מספרים')

(מתוך העלון השבועי **שיחת השבוע**)

עזרו לנו,
להמשיך בעשייה!

טל' 052-5675770

עמותת "תניא - מודעות עצמית ביהדות" צריכה את העזרה שלך!

”זאת התורה אדם” (במדבר יט', ד)

כשם שבאדם ישנם גוף ונשמה, כך גם בתורת ישראל ישנם גוף התורה (פשט הכתוב-’נגלה’) ונשמת התורה (פנימיותה, סודותיה ורזיה-’נסתר’). במדור זה מובא פרוט נושאי הפרשה על פי ’נגלה’, ובמדור שלאחריו יובא ביאורה של נקודה או של מספר נקודות מן הפרשה על פי פנימיות התורה.

נקודות עיקריות בפרשת בשלח

הארכת מסע בני ישראל דרך המדבר

עם ישראל יוצא את מצרים במסעו לקבלת התורה בהר סיני ומשם לארץ ישראל. למרות שהדרך הקצרה לארץ ישראל היא זו העוברת לאורך חוף הים התיכון דרך ארץ פלשתים, מאריך הקב"ה את המסע דרך מדבר סיני. זאת כדי שלא יקלע העם היוצא ממצרים, כבר בראשית דרכו, לעימות עם הפלשתים, שמא יפוג לבו וירצה לשוב למצרים.

בני ישראל זוכרים את השבועה שהשביע יוסף את בני דורו להעלות עצמותיו לקבורה בארץ ישראל, ולוקחים את ארונו של יוסף עמם בצאתם מארץ מצרים.

לאחר חנייתם בסוכות מתקדמים בני ישראל בחציית המדבר בכיוון ים סוף וחונים באיתם. עמוד ענן אלוקי מיישר להם את דרכם בימים, ובלילות מאיר להם עמוד האש ומכוונם.

הטעיית פרעה

ביום השלישי, על מנת להטעות את פרעה וחיילותיו ולהכניסם למלכודת, מצוה ה' את משה לשנות למראית עין את כיוון המסע חזרה למצרים. בני ישראל חונים בקרבת 'פי החירות' על שפת ים סוף, כביכול לקראת חזרתם למצרים. באותה שעה שוב מכביד ה' את לב פרעה והוא מתחרט כי איפשר את יציאת עבדיו ממצרים. והנה, בראות פרעה כי בני ישראל עושים את דרכם כשפניהם חזרה למצרים, מניח הוא אשר טועים הם בדרך ושרויים במדבר במבוכה.

פרעה יוצא בראש חייליו, עבדיו ובני עמו לרדוף אחר

בני ישראל. הוא אינו מעלה כלל על דעתו כי הוא ואנשיו דוהרים אלי סופם המר.

בני ישראל נתפסים לחרדה

כאשר מגלים בני ישראל, לחרדתם, כי פרעה וחיילותיו השיגום וכבר חונים הם בטווח ראייה מולם, נופלת רוחם בקרבם ורבים בעם מבקשים לשוב מצרימה. הם באים בתלונות אל משה ומטיחים בו "המבלי אין קברים במצרים לקחתנו למות במדבר...!?"

ה' מורה למשה להרגיעם ולחזק את רוחם, בהבטיחו כי לעולם לא יוסיפו עוד לראות את מצרים ובתוך זמן קצר יראו במו עיניהם כיצד נלחם בעבורם ה'.

”והמים להם חומה מימינם ומשמאלם”

הלילה יורד על בני ישראל כשהם במצוקה עצומה. מחנה מצרים חונה מאחור בסמוך להם ורק העמוד האלוקי עומד חוצץ בין שני המחנות. מלפנים ים סוף חוסם את דרכם אל הארץ המובטחת ומימינם ומשמאלם סוגר עליהם המדבר... משה פונה בתפילה אל ה'. אלא שהקב"ה מודיעו כי אין זה הזמן לתפילות כי אם "דבר אל בני ישראל וייסעו" - עתה, מצוהו ה', עליו לומר לבני ישראל להתקדם אל תוך הים... והנה אך נוטה משה בציווי ה' את ידו על ים סוף, ולפתע מנשבת רוח מזרחית חזקה המבתרת באורח נס את ים סוף ומותירה בתוכו מעבר יבש. בני ישראל מתקדמים בציווי ה' אל תוך הים ומוצאים את עצמם עוברים "בחרבה בתוך הים", "והמים להם חומה מימינם ומשמאלם".

המצרים ממהרים לצאת למרדף אחריהם ונכנסים גם הם

והנה, בהגיעם למרה מוצאים הם במקום מעיין, אלא שלאכזבתם מי המעיין מרים ובלתי ראויים לשתייה. ושוב מתכעסים בני ישראל ומטיחים במשה רבנו את תלונתם על ההעדר החמור של מי השתייה. הקב"ה מורה למשה ליטול פיסת עץ מסויים ולהטילו למים. ואכן בעשותו כן מתמתקים המים ונעשים ראויים לשתייה.

עתה (עוד קודם קבלת התורה בהר סיני) מצוה ה' את משה להורות לבני ישראל כמה ממצוותיו: מדיני שבת, פרה אדומה ומדיני המשפט שבין אדם לחברו. ה' מבטיחם כי זכות שמירת מצוותיו תגונן עליהם מפני כל חולי מצרים.

העם ממשיך במסעו וחונה בנווה מדבר ושמו אילים. במקום שניים עשר מעיינות מים ושבעים תמרים.

מזון שמימי במדבר

בט"ו באייר מגיעים בני ישראל למדבר סין. באותה שעה כלתה הצידה שהכינו בצאתם ממצרים. ושוב, בהעדר מזון מלינים העם על משה ועל אהרן.

על כך משיב ה' למשה כי מעתה ירד מדי בקר לחם ניסי מן השמים על מחנה ישראל. כמו כן, מידי ערב יקבל העם אף מנת בשר, בדמות עופות השלו אשר ינחתו בהמוניהם עם רדת חשיכה על המחנה.

מטר המזון היורד מלמעלה על גבי מצע של טל ומעליו שכבת טל נוספת, מתמיה את בני ישראל הפונים איש אל אחיו בתמיהה "מן הוא?!". כלומר מהו הדבר הזה. ומכאן שמו של המזון השמימי – 'מן'.

משה מורה לעם את ציווי ה' אשר יש ללקוט מן ה'מן' רק בשיעור קבוע, עומר לכל נפש. גם אין להותיר ממנו ליום המחרת משום שאת ה'מן' 'מזון האמונה' אין לאגור, על המאמין להמתין להופעתו מדי בקר מחדש. אלא שלמורת רוח משה נמצאים כאלה אשר אינם עומדים בנסיון ומכינים ומותירים מן ה'מן' ליום המחרת. עד

אל תוך לשון היבשה הניסית. אלא שלפתע, באשמורת הבוקר, כאשר כל מחנה מצרים כבר נמצאים בין חומות המים ובני ישראל עושים את דרכם אל חוף מבטחים, מטיל ה' מהומה בתוך המחנה המצרי. אופני מרכבותיהם נשמטים והם וכלי מלחמתם מתנהלים בכבדות... המצרים חשים כי יד אלוקית נלחמת בהם ופונים לנוס מתוך הים באימה ופחד חזרה למצרים. אלא שכבר מאוחר מדי... משה נוטה בציווי ה' את ידו על הים וחומות המים שבות וחוזרות למצבן הטבעי, תוך שהן קוברות תחתיהן ומטביעות במים אדירים את כל מחנה מצרים.

בעומדם על קרקע יציבה מעברו השני של ים סוף, צופים בני ישראל בתדהמה במחזה הנורא. מזועזים ויראים עד עמקי נשמתם אל מול העוצמה האלוקית האדירה, מתמלא לבם באמונה עזה בה' ובמשה עבדו.

שירת משה וישראל ושירת מרים

לנוכח נס נקמת ה' הנוראה במצרים, פותחים משה ובני ישראל בשירת שבח והודיה לה' על נפלאות הצלתם. שירה זו, הנקראת 'שירת הים' (וכתובה בספר התורה בצורתה האופיינית, צורת שירה), שזורים בה דברי הלל וקילוס לכחו הגדול של הקב"ה, תיאור נס קריעת ים סוף, טביעת המצרים ונס הרווח וההצלה לבני ישראל. עוד מתוארים בה האימה והפחד שנפלו על כל העמים אל מול גדולת ה' האדירה המשדדת את מערכות הטבע למען עם סגולתו, וכן תיאור כניסתם העתידה של בני ישראל אל הארץ המובטחת ובנין בית המקדש וכו'.

לאחר שירת הגברים, מתארת התורה את שירת מרים הנביאה, אחות משה ואהרן. עימה נוטלות נשות ובנות ישראל תופים בידן ומזמרות ומחוללות בשבח והודיה לה'.

נסיון המים המרים

בני ישראל ממשיכים במסעם, וכבר שלושה ימים מחפשים הם במדבר מקור מים חיים להרוות צמאונם.

חדור שנאת משטמה ללא תנאי, עושה דרך ארוכה מאד עד למקום חניית העם ברפידים. כל מגמתו להלחם בהם על מנת לשבש את מסעם אל הארץ המובטחת. משה שולח את יהושע בראש צבא נבחר להלחם בעמלק. הוא עצמו עולה עם אהרן וחור (בנם של מרים וכלב בן יפונה), אל מרומי גבעה הצופה אל שדה הקרב. במהלך הקרבות, יד לוחמי ישראל על העליונה כל עוד ידי משה מורמות למרום (כאות וכסימן לאמונת בני ישראל בקב"ה), וכשמתעייפות ידי משה והוא מורידן אזי גוברים העמלקים. בראותם זאת מושיבים אהרן וחור את משה על אבן גדולה ותומכים בידיו להחזיקן מורמות אל על, זה מצדו האחד וזה מצדו האחר. וכך נמשך הדבר עד להכרעתם של העמלקים בקרב עם שקיעת החמה.

ה' מצוה את משה לכתוב את דבר נצחון ישראל על העמלקים בספר לזיכרון עולם, וכן את חובת מחייתם המוטלת על בני ישראל עד סוף כל הדורות. חוצפתו של עמלק שאינה יודעת גבולות היא שהביאתו להעז להלחם יחידי בבני ישראל, בעוד כל עמי העולם יראים ומפוחדים מפני גדולת ה' האינסופית שנתגלתה במוחש לעין כל בניסי יציאת מצרים וקריעת ים סוף. משה בונה מזבח תודה לה' על נצחון ישראל על העמלקים, וכן לזכר עולם אשר "מלחמה לה' בעמלק מדור דור".

מהירה, מתעפש ה'מן' אשר הותירו, רוחש תולעים ונעשה בלתי ראוי לאכילה.

כמו כן, ביום שישי ערב שבת, מצוה ה' על ידי משה, ילקט כל אחד לעצמו 'לחם משנה', מנת 'מן' כפולה שתספיק גם לשבת. ביום הקדוש לא ירד המן ואין לצאת ולחפשו. אולם גם בענין זה נמצאים כאלה שיוצאים למרות האזהרה ללקוט גם בשבת, אלא שעד מהירה מגלים הללו כי ביום השבת אין כל 'מן' בסביבות המחנה.

מחללי השבת מכעיסים את ה', ועל כן שב משה ומזהיר את בני ישראל אודות שמירת השבת.

משה מצטווה להניח מן ה'מן' בצנצנת למשמרת, זכרון לנס המזון השמימי שפירנס את בני ישראל משך ארבעים שנות שהותם במדבר.

על הסלע הק

בהגיעם לרפידים, שוב מתלוננים בני ישראל על העדר מים, ושוב פונה משה אל ה' בבקשת מים. הפעם מצווה ה' להכות במטהו על הסלע כדי להוציא ממנו מים. ואכן, בעשותו כן, יוצאים באורח נסי מים מן הסלע להשקות את העם. בשל רפיון אמונתם של בני ישראל ותלונותיהם על ה' נקרא המקום מסה (מלשון נסיון) ומריבה.

להכרית את זכר עמלק

חטאי ישראל מביאים עליהם צרה חדשה. העם העמלקי,

בקרו אותנו באתר החדש

www.tanyaor.com

וגם ביו-טיוב ובפייסבוק:

בלוגים מצולמים וניגונים (באיכות HD)

סדר התיא

עזרה ראשונה לניא

שיחה אישית
ולימוד מעמיק
עם בעל התניא

הדרך שלך להכיר את עצמך

הרב אליהו דסלר:

"הרב שניידר ז"ל מלונדון היה תמיד מספר על לימוד ה'תניא' של הרב דסלר, שבעת יגיעתו בלימוד זה, היה כורך סמרטוט לח על מצחו, מרוב המאמץ העיוני".

הגאון רבי אברהם יצחק הכהן קוק:

"גדול ונשגב הוא הלימוד במקצוע החב"ד". "נמשכתי לעיין בהם עוד בילדותי".

(אגרות הראי"ה)

הרב ירום אברגיל:

"אף על פי שיש ש"ס ויש פוסקים ויש קבלה - כל זה הוא הרכוש, אבל היהלום שבכתר זה רק החסידות של בעל התניא."

(הרב ירום אברגיל בהקדמה לספרו בצור ירום)

בוודאי שמעת על ספר התניא
זו ההזדמנות שלך להעמיק בספר.

סדנא יחודית מרוכזת בת 11 מפגשים מתומצתים עם
הרב יאיר כלב - כלים לחינוך עצמי על פי התניא.
- השיעורים שזורים בניגוני חב"ד עתיקים בליווי גיטרה -

**הסדנא תתקיים בימי רביעי בשעה 20:30
באולם בית כנסת היכל יעקב רחוב ריינס 17 ירושלים**
אחת לשבועיים מפגש פתיחה
בח' מר חשוון 9/11/16 מסיימים ב' ניסן 29.3.17

אם גיבולא אמתן לרא

רישום מומלץ אך לא חובה

לקבלת סילבוס נושאים מפורט:

tanya71097@gmail.com • 052-682-3799

מקומות לגברים ונשים בהפרדה מלאה • מחיר 10 ש"ח • לבני ישיבות וסטודנטים ללא תשלום

חסידות על הפרשה בשלה

לעתיד לבוא לא יהיה דין ועונש ואתה הרם את מטך (יד, טז)

על הגאולה העתידה נאמר (ישעיהו יא) "והניף ידו על הנהר גו' והכהו לשבעה נחלים", ולא נזכר 'מטה'. מהו אפוא סוד ההבדל בין יציאת מצרים לבין הגאולה העתידה? בבואו לקרוע את הים לא נזקק משה למטה, אלא כדי לעורר ולהמשיך דין ועונש על מצרים, כמאמר רז"ל "אין הקב"ה רודה את הרשעים אלא במקל". ואילו לעתיד לבוא, שאז יסיר ה' את הרע מן העולם ויתפרדו כל פועלי אוון, אזי לא יהיה עוד צורך במטה.

(מעובד מתוך "זככה" תרל"ז פרק קי"ט, עמ' קפט)

התבוננות באלוקות מעוררת יראת ה' ואמונה שלמעלה מטעם ודעת ויראו העם את ה', ויאמינו בה' ובמשה עבדו (יד, לא)

"ויראו העם את ה'" - היינו שם הוי' דלתתא, עלמא דאתגליא, שיש בו השגה, ושייך בו לשון יראה, יראת בושת, כמשל הרואה את המלך.

"ויאמינו בה'" - היינו שם הוי' דלעילא, עלמא דאתכסיא, שאינו נראה ומושג, ולא שייך בו בחינת יראה, כי אם בחינת אמונה.

(מעובד מתוך 'תורה-אור' בשלה, סב, א)

שבת שלום!!!

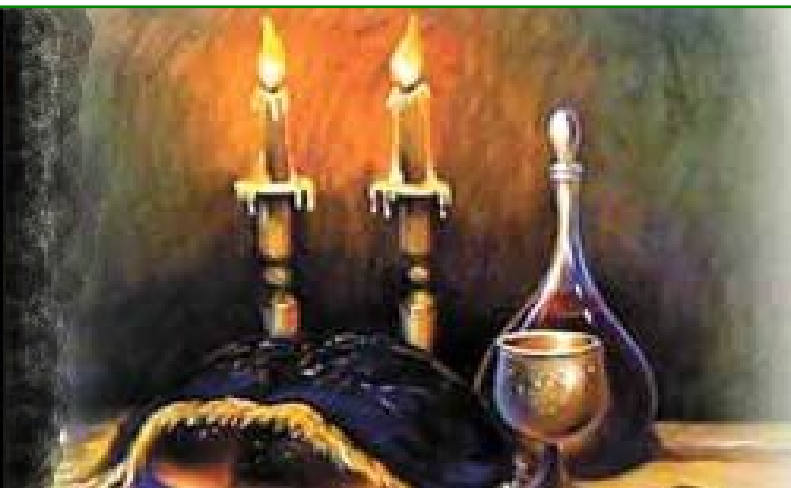
ליקוט, רעיונות, כתיבה ועימוד: חי דמארי
כתיבה, עריכה, והגהה: הרב יאיר כלב
להערות, הארות, הצעות או תיקונים, אנא כתבו לנו

tanyaor4u@gmail.com

הרבי מליובאוויטש הנהיג ועודד שכל אשה ובת (מגיל רך
ביותר ולפחות מגיל 3) תדלקנה נרות שבת וחג.

צאת השבת	הדלקת נרות	עיר (שעון חורף)
18:00	16:46	י-ם
18:01	17:00	ת"א
18:00	16:50	חיפה
18:03	17:04	ב"ש

נהנתם? העבירו הלאה, ליזכות עוד ועוד יהודים בהרחבת המודעות למקורותינו.

נא לשמור על קדושת הגיליון